

[Svend Aage Jensen]

ikke kun landbruget, ikke kun industrien, men alle. Det prøver vi nu på at gøre godt igen, og det må vi ikke slække på.

Når talen er om nitratudvaskning som følge af overdreven anvendelse af såvel staldgødning som måske nok især kunstgødning, stiller vandmiljøplanen krav om en udvaskningsreduktion af nitrat på 50 pct. eller 127.000 t. Denne reduktion skal ske ved en formindsket anvendelse af gødning, frivilligt eller, som nogle partier ønsker det, ved pålægning af afgift på handelsgødning. Forsøg i Danmark såvel som i Sverige har vist, at af den udvaskede mængde nitrat stammer kun 1-3 pct. fra den tilførte kunstgødning, resten bliver enten optaget af afgrøderne, bundet i jorden eller afgivet til atmosfæren. Odense Universitet har for nylig offentliggjort tilsvarende resultater, hvilket blev omtalt i tre på hinanden følgende nyhedsudsendelser.

Vi er efter min mening godt på vej til at iværksætte tiltag over for landbruget på et grundlag, der ikke er underbygget godt nok. Der blev af Miljøstyrelsen midt i 1980'erne nedsat en styringsgruppe, hvis opgave det var at stå for udarbejdelsen af NPO-rapporten. Gruppen bestod af 14 repræsentanter fra Miljøstyrelsen og 4 fra Landbrugsministeriet. At et videnskabeligt arbejde skal baseres på absolutte kendsgerninger, må være hævet over enhver tvivl, og her burde Folketinget efter min mening have været i tvivl om materialets egnethed til at indgå som materiale, der senere bliver anvendt som grundlag for udarbejdelse af vandmiljøplanen, ikke mindst da de 4 repræsentanter fra Landbrugsministeriet afgav dissens. Af denne dissens fremgår det bl.a., at den anførte kvælstofbalance ikke var i overensstemmelse med det materiale, der under udvalgsarbejdet blev fremlagt til belysning af spørgsmålet. Det var på dette grundlag, vandmiljøplanen blev udformet. Når man tænker på de økonomiske konsekvenser, en lovgivning af denne art har for et helt erhverv, må samfundet kunne forlange et absolut bedre beslutningsgrundlag baseret på videnskabelige kendsgerninger.

I Danmark anvender vi de grænseværdier, som er fastsat af WHO, grænseværdier, der absolut ikke må overskrides i drikkevand, hvori der forekommer mere end nul kolibakterier. Der vil i så fald dannes nitrit, der for spædbørn kan få til følge, at blodets evne til at transportere

ilt nedsættes. I Danmark blev det til en udtalelse fra den daværende miljøminister om, at nitratholdigt vand kan føre til langsom kvælning af spædbørn og kan bevirke en nedbrydning af de indre organer.

At det ikke er helt rigtigt, må vist stå klart for enhver. Vi indtager hver dag et sted mellem 200 og 700 mg nitrat, hvorfor en grænseværdi på 50 mg kun kan betragtes som en fast grænseværdi uden anden begrundelse, end at det er den af WHO foreskrevne. Denne grænseværdi har imidlertid været årsag til lukning af mange private boringer med det til følge, at ejerne er blevet tvunget ind under den offentlige vandforsyning. Alt andet lige giver det en øget omkostning for det enkelte landbrug, og man kan godt forledes til den tanke, at det er et led i etableringen af en total offentlig vandforsyning med bl.a. det formål at få gennemført en landsdækkende vandafgift.

Som sagt indledningsvis er CD absolut tilhænger af et rent miljø og af, at der skal skabes mulighed for igennem frivillig braklægning af marginaljorder eller plantning af skov samt etablering af biotoper at skabe de nødvendige forudsætninger for bevarelse af såvel flora som fauna. Men de forpligtelser, som landbruget skal pålægges som et led heri – og her tænker jeg bl.a. på opbevaring af gylle i indtil 9 måneder – skal ske på et holdbart grundlag. Det er store investeringer, der er tale om; slår oprettelsen af biogasanlæg igennem, hvad der er meget ønskeligt, og hvor flere brug kan gå sammen og danne et selskab for fremstilling af biogas til opvarmning og elproduktion på basis af naturgødning, vil investeringer til opbevaringstanke til gylle i værste fald være spildt, idet levering til disse biogasanlæg vil kunne foregå mere kontinuerligt.

Det er dansk landbrugs fremtid, der er til debat, og vi må forvente en øget konkurrence, ikke mindst hvad angår den vegetabiliske produktion, bl.a. når strukturændringen i Østeuropa slår igennem. Skal danske landmænd klare sig i en fri konkurrence, hvor målet er en gradvis afvikling af de nugældende støtteordninger, skal vi nationalt være påpasselige med ikke at påføre landbruget unødvendige omkostninger.

Marianne Jelved (RV):

Landbruget bidrager væsentligt til beskæftigelsen, til eksporten og til vores fødevarerforsy-